

Mission Papiraffald!

Et forløb om papiraffald
for hele institutionen

skraldehelten@kk.dk

Dette hæfte er produceret af Københavns Kommune, Børne- & Ungdoms forvaltningen, Børnehaver, Natur og Miljø som en del af Cirkulær København - Ressource- og Affaldsplan 2024

Udgivelsesår: 2020

Forfattere: Ditte Ethelberg-Findsen, Pernille Hummelgaard Tonnesen, Katja Bejlegaard Nielsen

Illustration og layout : Jonas Prip Studio

Yderlig information:
www.groen.kk.dk / Børnehaver, Natur og Miljø

Missjon Papiraffald!

Et forløb om papiraffald for hele institutionen

Hvorfor skal vi sortere papiraffald?

Vidste du...?

- Ved at fremstille 1 kg avispapir fra genanvendt papir, reduceres energiforbruget med 70%, og vi sparer op til 2 kg træ i papirproduktionen.
- Ét kg aviser kan blive til 32 æggebakker.
- 1 ton genanvendt papir reducerer klodens ressourceforbrug med 4000 kWh strøm, 1440 liter olie, 26.500 liter vand og 17 træer.

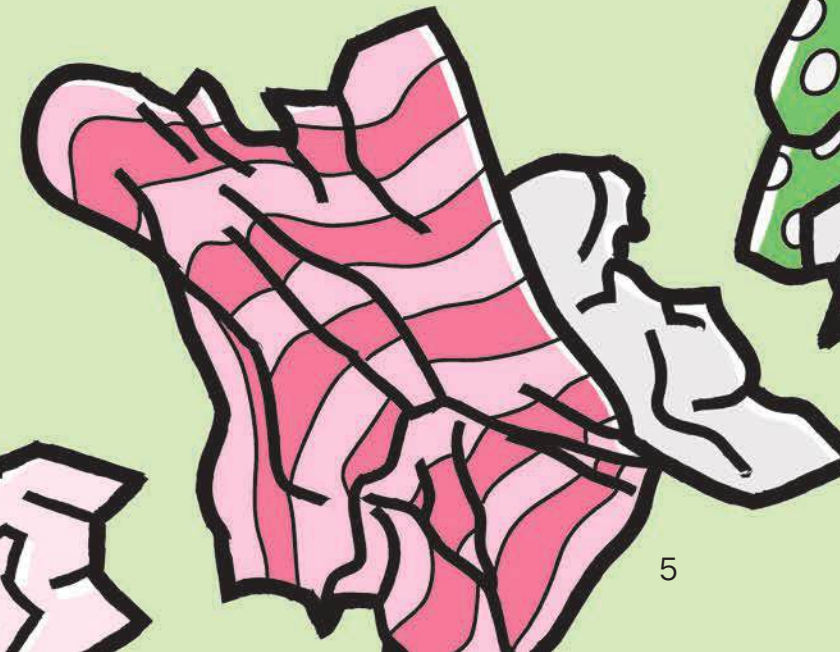

Nyt papir bliver lavet af træ. Det kræver meget energi, vand og kemikalier at fremstille nyt papir. Når man laver nyt papir ud af gammelt papir, bruger man meget mindre energi, vand og kemikalier, og man undgår at fælde nye træer til papirproduktion.

Papir er en relativ let ressource at genanvende. Det foregår på ca. samme måde, som når man selv laver genbrugspapir.

Papir kan genanvendes ca. 7 gange, før træfibrene er så slidte, at de ikke kan bruges længere.

Hvorfor skal vi sortere papiraffald?

Hvad skal sorteres som papiraffald?

- Aviser
- Ugeblade
- Reklamer
- Bøger
- Telefonbøger
- Kontorpaper/tegnepapir
- Kuverter og rudekuverter
- Kvitteringer
- Gavepapir
- Silkepapir
- Glanspapir

Ja tak

Lav en planche med papiraffald, som kan hænge over jeres papiraffaldsspand.

Nej tak

- Vådt/snavset papir
- Snotpapir
- Toiletpapir og køkkenrulle
- Karton
- Sammensatte produkter; f.eks. mælkekartoner
- Madpapir
- Bagepapir

Mission papiraffald

Skraldehelten vågnede da solen stod op. Den havde glædet sig til i dag, for i dag skulle den nemlig finde ud af, hvad papiraffald var. Skraldehelten strakte sig og smilede. Den havde allerede en plan for hvor den skulle finde en hel masse papir. "Biblioteket! - der er mange bøger, og bøger er lavet af papir!", tænkte Skraldehelten.

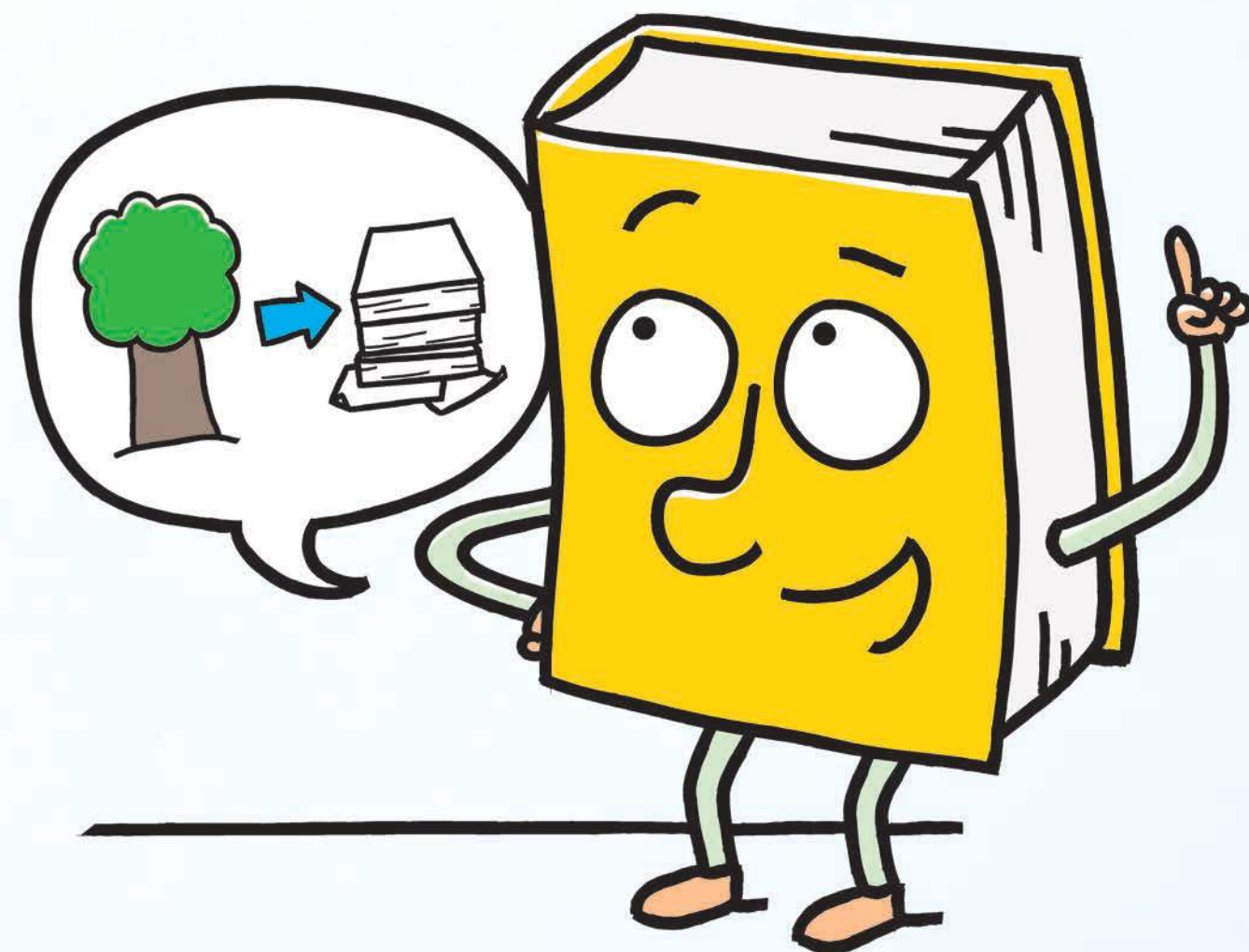
Da Skraldehelten kom til biblioteket, blev den helt overvældet af alle de mange bøger. Der var bøger overalt - hundredvis af bøger! - tusindvis af bøger! Og det var som om, der også var en særlig lugt; lugten af papir. Bibliotekaren kom hen til Skraldehelten. "Er der noget, jeg kan hjælpe med?" spurgte hun. "Ja", sagde Skraldehelten, "jeg skal vide alt om papir!". "Uha", sagde bibliotekaren, "det var ikke så lidt!". "Okay", sagde Skraldehelten, "så lad os starte med, hvad der sker med bøgerne, når de er blevet læst så meget i, at de til sidst er endt med at gå helt i stykker?" "Det spørgsmål kan jeg godt svare på", sagde bibliotekaren, "Når bøgerne er blevet helt lasede, så bliver de smidt ud. Men det er ret smart, for bøger er lavet af papir, og man kan lave nyt papir ud af gammelt papir. Det betyder, at man kan lave nye bøger eller måske aviser ud af de gamle bøger!"

"Det var smart", sagde Skraldehelten og fandt straks Den Store Skraldebog frem og skrev en note om papir. "Ja", sagde bibliotekaren, "men man kan kun bruge papiret, hvis man husker at putte det i en skraldespand kun til papir, og så må der ikke komme bananskræller og andre ting ned til papiret, for så kommer der jo bananskræller i vores bøger!" Det gav Skraldehelten hende ret i - bananskræller i bøgerne, det ville altså være ulækkert!

Nu skulle bibliotekaren hjælpe nogle børn med at finde reolen med eventyr, så Skraldehelten fandt en stor bog og begyndte at bladre i den. Bogen begyndte straks at snakke, "Hej, jeg hedder Bodil Bog. Hvem er du?", spurgte bogen. "Jeg er Skraldehelten", svarede Skraldehelten, "ved du, hvordan man laver papir?" "Hmm", tænkte bogen, "jeg ved, at papir bliver lavet af træ, men jeg ved ikke hvordan. Men det bliver lavet på nogle store fabrikker".

Skraldehelten blev nødt til at vide, hvordan man kunne lave træ om til papir, så den tog ud for at finde papirfabrikken.

Papirfabrikken var mægtig stor! Der var nogle store træstammer og nogle enorme kar, der lignede kæmpe, kæmpe store gryder.

Skraldehelten fandt en mand, der arbejdede på fabrikken. "Hej, kan du fortælle mig, hvordan man laver træ om til papir?", spurgte Skraldehelten. "Ja, det kan jeg", svarede manden, "det gør jeg nemlig hver dag". Så viste manden Skraldehelten rundt på papirfabrikken, og fortalte hvordan træ blev lavet til papir. Det var ret spændende, syntes Skraldehelten, og den tegnede og skrev alt, hvad manden sagde, ned i Den Store Skraldebog. (I kan se, hvad Skraldehelten skrev i aktiviteten "Fra træ til papir til papir til papir", s. 16-19) Skraldehelten fik næsten ondt i hånden af at skrive så meget, så den tegnede en tegning af det.

Manden fra fabrikken fortalte, at man kunne skære papiret ud i forskellige størrelser, så man kunne få store stykker papir og små stykker papir. Det var ret spændende, syntes Skraldehelten, men den havde stadig et spørgsmål. "Hvad sker der så med de gamle bøger, der skal laves til nyt papir?" spurgte Skraldehelten. "De kommer også her til fabrikken", svarede manden. "Når vi putter det gamle papir ned i et af karrene med vand, så bliver det til papir-grød, som hedder pulp, som man kan lave nyt papir af. Faktisk, så kan man genbruge det gamle papir til at lave nyt papir mellem 5 og 10 gange. På den måde kan et træ blive lavet om til tegnepapir, som kan blive lavet om til brevpapir, bøger, aviser og køkkenrulle".

"Det her med papir er ret sejt", tænkte Skraldehelten, "det vil borgmesteren helt sikkert gerne vide!".

Barnets skraldeheltebog

Lav jeres helt egne skraldebøger – lige som den Skraldehelten har. Tegn tegninger og tag billeder af de aktiviteter, I laver i forbindelse med skraldehelteprojektet. Lim tegningerne og billederne ind i bogen, så børnene kan kigge tilbage på de ting, de tidligere har lavet med skrald.

I skal bruge:

- Gamle bøger
- Lim
- Tegninger/billeder

Sådan gør I

1) Gamle bøger

- Tag på tur til genbrugsstationen eller biblioteket eller et andet sted med gamle bøger.
- Lad hvert barn finde en gammel bog. I kan kigge efter flotte covere, når I udvælger jeres bog. Hvis I er på biblioteket, skal I selvfølgelig lave en aftale med bibliotekaren.

2) Scrapbook

- Dekorér bogens for- og bagside.
- I kan dekorere med tegninger eller billeder, I klipper ud af blade.
- Brug nu bogen til at klistre tegninger og billeder ind i, eller tegn direkte i bogen.
- I kan bruge bogen i forbindelse med skraldehelteprojektet, og klistre ting ind, der handler om skrald.

Gå på opdagelse i papir-containeren

I denne aktivitet skal I gå på opdagelse og finde ud af, hvad der er i papircontaineren. Derefter skal I lave jeres egen papirskraldespand, og undersøge hvilket papiraffald I har på institutionen. Børnene er mini-skraldemænd, der sørger for, at papiraffaldet bliver smidt i den rigtige container.

I skal bruge:

- Spand
- Papir
- Tuscher
- Lim

Sådan gør I

1) På opdagelse

- Find institutionens affaldscontainere eller alternativt affaldscontainere i nærheden af jer.
- Lad børnene finde ud af, hvilke containere der er.
- Find containeren til papiraffald og kig ned i den.
- Snak om åbningen i låget på papir-containeren. Det er smart – det passer jo lige til papir!
- Snak om papiraffaldet – kan I genkende noget af det? Ligger der andet i containeren end papir?
- Kan I kende forskel på papir, karton og pap?

Tip

Hvis man er to voksne, kan man nemt vippe containeren, så børnene kan se indholdet.

Tip

Hvis I er i tvivl om, hvordan et stykke affald skal sorteres, kan I slå det op i affalds-ABC'en: www.nemaffaldsservice.dk/AffaldsABC

2) Hjemme i institutionen

- Læg særligt mærke til jeres papiraffald hjemme i institutionen.
- Måske har I allerede en papir-skraldespand på stuen, ellers kan I lave jeres egen.
- Lav jeres eget skilt til skraldespanden ved f.eks. at tegne papiraffald og klistre det på spanden.
- Smid nu jeres papiraffald i jeres nye papiraffalds-spand.
- Når I har samlet noget papiraffald, kan I tage det med ned til containerne. Lad børnene finde den rigtige container.

PAPIR

Tip

I kan lave jeres egen papirskraldespand ud af papmaché. Se aktiviteten Papmachéspanden, s. 20.

Tip

Lav en skuffe til gamle tegninger og spændende/ flot genbrugspapir, som I kan bruge til at lave f.eks. papirfly, collager og hjemmelavet genbrugspapir.

HUSK

Snotpapir og karton må ikke komme i skraldespanden med papiraffald.

Fra træ til papir til papir til papir

I denne aktivitet lærer I om, hvordan et træ bliver til papir. I lærer også om hvordan, og til hvad, papir bliver genanvendt. I skal selv komme med bud på, i hvilken rækkefølge papiret bliver genanvendt: Bliver avisen til toiletpapir eller omvendt? I kan få hjælp af papir-genbrugs-sangen og fortællingen om, hvordan et træ bliver til papir.

I skal bruge:

Forskelligt papir

Tip

Man starter med at lave papir, der er hvidt og glat; f.eks. tegnepapir/ kontorpapir, så papir der er groft og gråligt; f.eks. en avis og til sidst papir, der ikke kan genbruges mere; f.eks. toiletpapir.

1) Læg papir i rækkefølge

- Spred al jeres papir ud på et bord eller gulvet, så alle kan se det.
- Snak om, at papiret kan genanvendes og laves til nyt papir.
- Prøv at lægge papiret op i en rækkefølge, som I tror det kan blive genanvendt i. Der kan være flere rigtige muligheder. Det vigtige er ikke, om I gør det rigtigt, men at I tænker jer godt om og snakker om, hvorfor I synes det skal være dén rækkefølge.
- Hvis I synes det er svært, så syng Papir-genbrugs-sangen og prøv igen.

2) Papir-genbrugs-sang

Melodi: Langt ude i skoven lå et lille bjerg

Langt ude i skoven stod et lille træ
Aldrig så jeg så dejligt et træ
Træet det stod langt ude i skoven

Træet blev lavet til tegnepapir
Aldrig så jeg så dejligt papir
Papiret fra træet,
Træet det stod langt ude i skoven

Papiret blev lavet til en børnebog
Aldrig så jeg så dejlig en bog
Bogen fra papiret, ...
Træet det stod langt ude i skoven

Bogen blev lavet til et kladdehæfte
Aldrig så jeg så dejligt et hæfte
Hæftet fra bogen, ...
Træet det stod langt ude i skoven

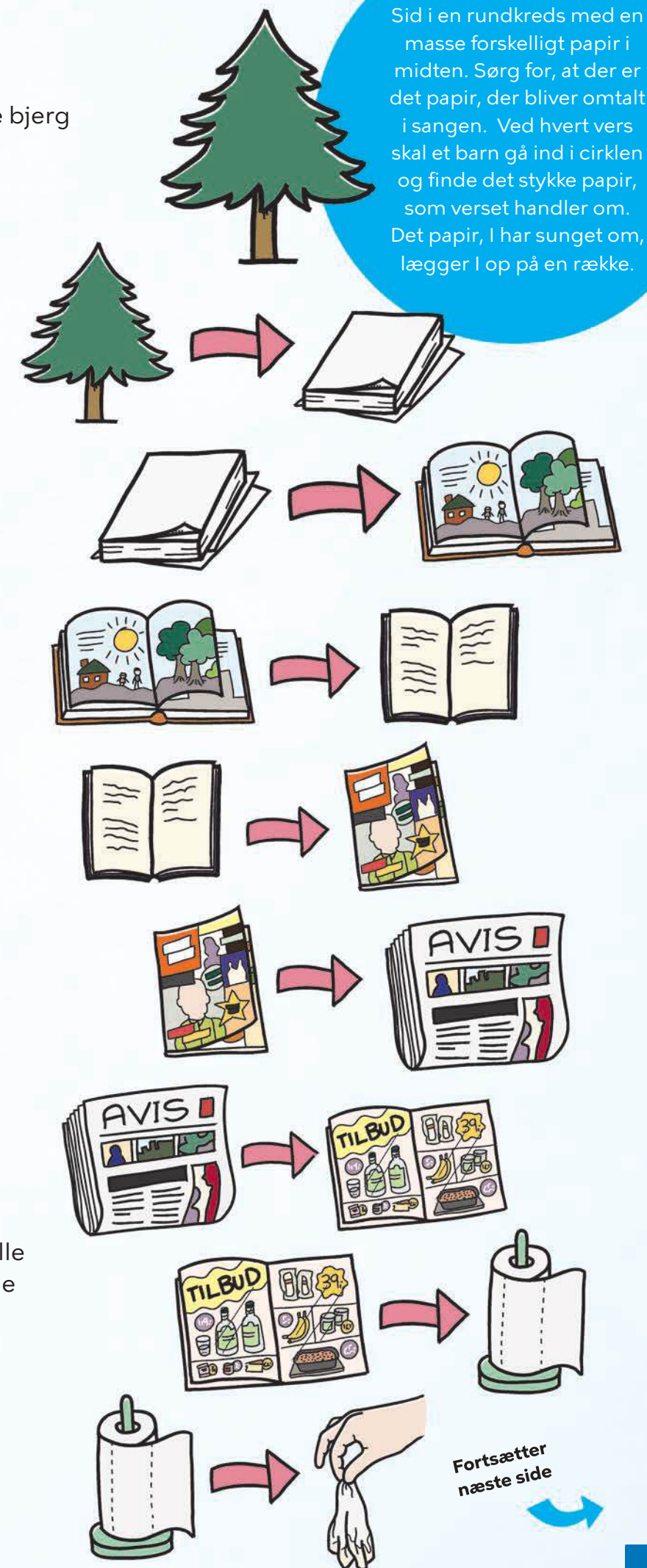
Hæftet blev lavet til et ugeblad
Aldrig så jeg så dejligt et blad
Bladet fra hæftet, ...
Træet det stod langt ude i skoven

Bladet blev lavet til en ny avis
Aldrig så jeg så dejlig en avis
Avisen fra bladet, ...
Træet det stod langt ude i skoven

Avisen blev lavet til en ny reklame
Aldrig så jeg så dejlig en reklame
Reklamen fra avisen, ...
Træet det stod langt ude i skoven

Reklamen blev lavet til en køkkenrulle
Aldrig så jeg så dejlig en køkkenrulle
Køkkenrullen fra reklamen, ...
Træet det stod langt ude i skoven

Køkkenrullen kom til en børnehave
Så kom der snot på køkkenrullen
Snot på køkkenrullen, ...
Papiret det kan ikke bruges mere

Sid i en rundkreds med en masse forskelligt papir i midten. Sørg for, at der er det papir, der bliver omtalt i sangen. Ved hvert vers skal et barn gå ind i cirklen og finde det stykke papir, som verset handler om. Det papir, I har sunget om, lægger I op på en række.

Fortsætter næste side

3) Sådan laver man papir

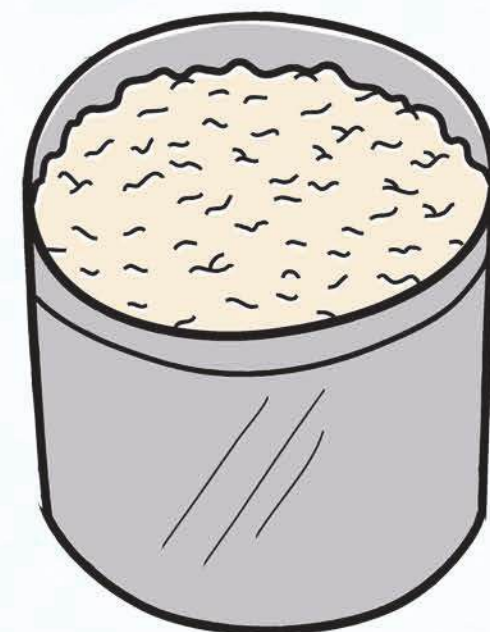

Vi bruger træer til at fremstille papir. Træerne bliver fældet ude i skoven og kørt til papirfabrikken. I Danmark har vi ikke nogle fabrikker, der laver træ til papir, men vi får vores nye papir fra Sverige.

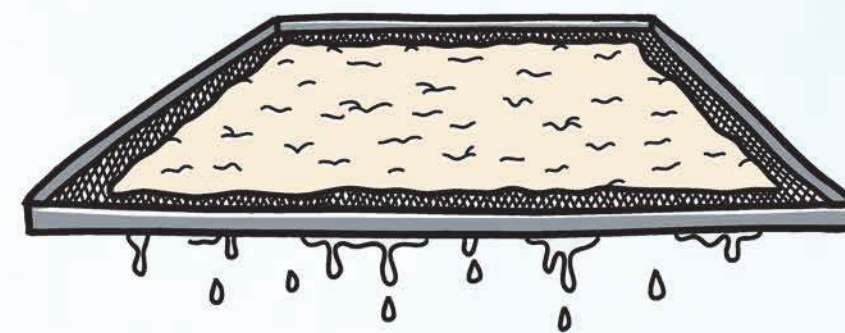
På papirfabrikken bliver barken skåret af træerne, den skal nemlig ikke bruges. Så bliver træet skåret i bittesmå stykker, som kommer ned i et stort kar med vand.

Brugt papir kan bruges til at lave nyt papir. Så bruger vi færre træer, mindre vand og færre kemikalier.

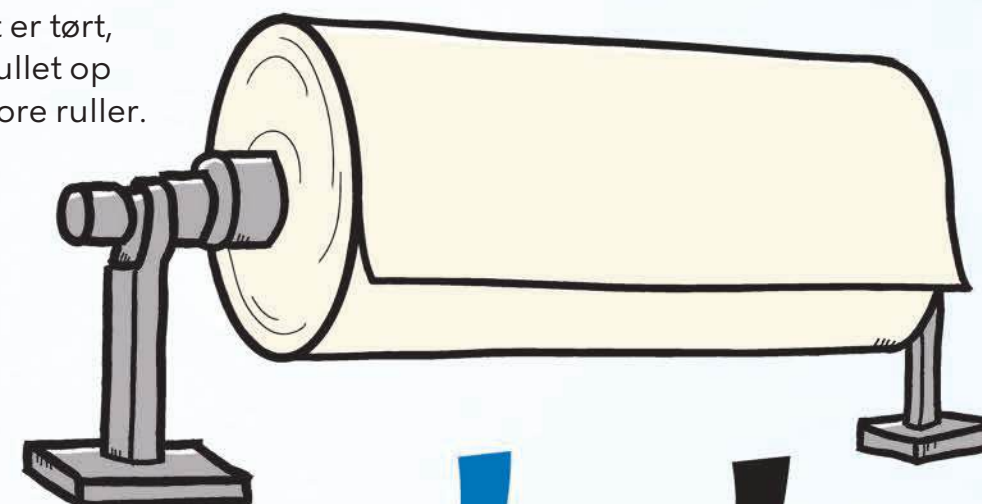

Der kommer også nogle kemikalier ned til træet. Kemikalierne gør, at træet lettere går i opløsning, så det til sidst er én stor grød af træmasse. Det bliver kaldt pulp.

Nu fordeles pulpen helt fladt ud over et stort net, hvor vandet kan løbe igennem. Pulpen bliver presset og tørret, så al vandet forsvinder. Nu er det blevet til papir.

Når papiret er tørt, bliver det rullet op på nogle store ruller.

Derefter kan man klippe papiret i forskellige størrelser – f.eks. A4, som vi tit tegner og skriver på.

Papmachéspanden

I denne aktivitet skal I lave jeres egen papirkurv til stuen. Den skal selvfølgelig laves af papir. Hvis I allerede har en papirkurv, kan I lave andre ting af papmaché.

I skal bruge:

Gamle aviser

- Tapetklister
- Vand
- Spand
- Stor plastikpose
- Dug
- Skål
- Tape

Tip

Bed børnene om at tage aviser med hjemmefra.

Sådan gør I

1) Arbejdspladsen

- Bred en dug ud på gulvet. Det er nu jeres arbejdsplads.
- Sæt spanden midt på dugen med åbningen nedad.
- Beklæd spanden med en plastikpose. Brug evt. noget tape til at folde hjørner ind, så posen sidder helt tæt på spanden.

2) En spand af papir

- Lad børnene rive en masse lange strimler ud af gamle aviser. Saml alle strimlerne i en bunke.
- Bland tapetklisteret med vand i en skål (se vejledning på tapetklisteret).
- Tag en avis-strimmel ad gangen og dyp den i skålen med tapetklister til den er helt våd.
- Glat avis-strimlen ud på spanden. De første kan godt være svære, men når de første sidder fast, bliver det lettere.
- Fortsæt med at putte avis-strimler på spanden, til man ikke kan se den mere. Der skal være mange lag, for at jeres spand bliver robust.

20

3) Ventetid

- Lad nu spanden tørre godt igennem. Afhængig af hvor meget tapetklister I har brugt, og hvor tykt et lag I har lavet, kan det godt tage et par dage.
- Når papmachéen er tør, kan I forsigtigt lirke spanden ud og fjerne plastikposen.
- Er jeres papmachéspand blevet hård nok? Hvis ikke, kan I bare lave flere lag på den.

4) Dekorér

- Det sidste lag avis, I putter på spanden, er det lag, man kommer til at kunne se.
- Hvis I har nogle gamle tegneserier, kan I dekorere spanden med dem. I kan også bruge billeder fra aviser og reklamer eller tegninger, I selv har tegnet.
- Hvis I lakerer spanden, bliver den mere holdbar.

Husk, at hvis spanden stadig vender på hovedet, når I dekorerer den, så skal I sætte dekorationerne på hovedet også!

Det er let at se, at jeg er til papir, når jeg også selv er lavet af papir!

Tip

I kan også lave andre ting ud af papmaché. I kan bruge hønsenet til at forme en figur, og derefter putte papmaché på.

21

Lav papir af papir

I kan lave nyt, flot papir ud af aviser og andet gammelt papir fra papirkurven. Det er faktisk næsten på samme måde, man laver genbrugspapir på papirfabrikken.

I skal bruge:

Aviser og andet fra papirkurven

Rammer

- Blender
- Vand
- Stor spand
- Klude eller gammelt stof fra fx T-shirts
- Håndklæder

Sådan gør I

1) Papirmasse

- Riv aviserne i små stykker (ca. 5 X 5 cm.) og put dem i en stor spand.
- Hæld lunkent vand i spanden, så det dækker avisstykkerne.
- Lad papirmassen stå i mindst en time, og helst natten over.
- Blend papirmassen, så den bliver jævn (og minder om tynd havregrød).
- Tilsæt evt. nogle helt små stykker kasserede tegninger – så kan man se dem i jeres papir.

Tip

I kan farve jeres papir med krydderier – f.eks. bliver papir med gurkemeje gult og paprika bliver rødt.

OBS

I skal helst bruge to dage

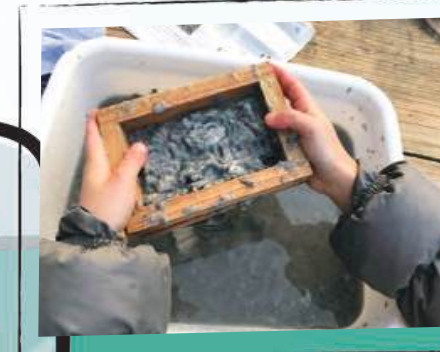

Tip

Tykt papir = lidt vand
Tyndt papir = meget vand
Rustikt udseende = blend lidt
Fint udseende = blend meget

2) Nyt genbrugspapir

- Saml rammerne, så rammen med nettet ligger nederst, med nettet opad. Læg den anden ramme ovenpå.
- Hold rammerne samlet, og før dem ned i papirmassen.
- Tag rammerne op ad papirmassen og lad dem dryppe godt af.
- Brug en klud til at duppe på undersiden af nettet.
- Tag forsigtigt den øverste ramme af, og vend rammen med papirmassen på hovedet på en avis.
- Pres rammen ned på avisen og dup grundigt med en klud på nettet – især i hjørnerne – så papirmassen slipper nettet.
- Løft forsigtigt rammen op, så det nye papir bliver liggende på avisen.
- Lad papiret ligge til det er tørt.

I kan bruge gamle tegninger eller naturmaterialer til at dekorere jeres papir.

Klippe-klister-collage

I denne aktivitet skal I være kreative. I skal bruge jeres fantasi til at finde på, hvordan I kan bruge gamle billeder, f.eks. blade og aviser, til at lave nye motiver.

I skal bruge:

Blade, magasiner, aviser

- Papir/karton
- Sakse
- Limstifter

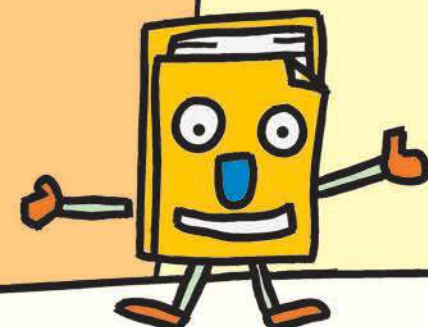
Bed børnene om at få forskelligt papir med hjemmefra. F.eks. blade, reklamer, magasiner og aviser.

Sådan gør I

1) En god start

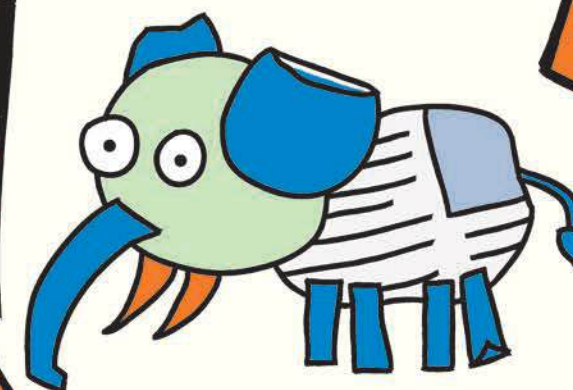
- Sæt jer godt tilrette ved et bord eller på gulvet og spred al papiret ud mellem jer.
- Måske skal I have et fælles tema? F.eks. sommer, legeplads, cirkus, fantasiverden.

2) Slip fantasien løs

- Hvert barn får et stykke papir eller karton, som baggrund.
- Lad børnene kigge i bladene og klippe de figurer, farver og faconer ud, som de skal bruge til deres collage.
- Lim stykkerne på baggrundspapiret med en limstift.
- Man kan også tegne på collagen.

I kan også lave en fælles collage på stuen. Her kan I bruge et stort stykke pap som baggrund.

Papirklip

I denne aktivitet skal I være kreative som H. C. Andersen.
I skal lave papirklip, og I skal lytte til eventyr.

I skal bruge:

- H.C. Andersens eventyr
- Genbrugspapir fra papirskraldespanden
- Evt. gamle aviser, bøger og ugeblade
- Sakse
- Tuscher eller maling

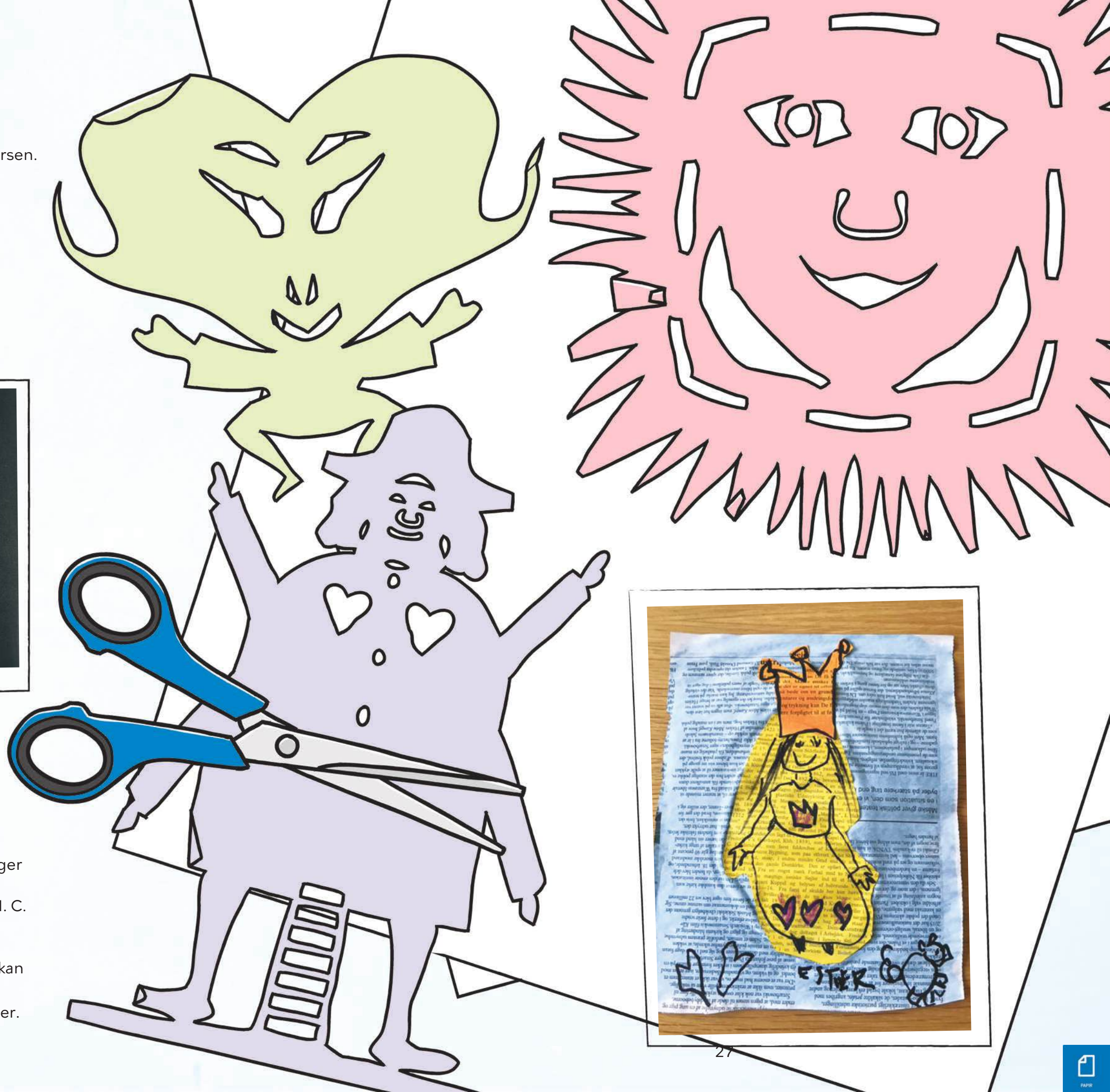
Klippet af Nina Bødkegaard Nielsen

Sådan gør I

1) Et rigtigt eventyr

- Sæt jer ved et bord med papir, aviser, gamle bøger og blade, sakse og tuscher.
- Fortæl børnene at I skal lave papirklip, ligesom H. C. Andersen. Vis børnene eksempler på papirklip.
- Det kan være svært at lave papirklip. I kan lave en skabelon af en figur fra eventyret, som børnene kan tegne og derefter klippe ud.
- I kan også tegne ting fra eventyret på gamle aviser.

Lav et papirfly og lær hvordan det flyver

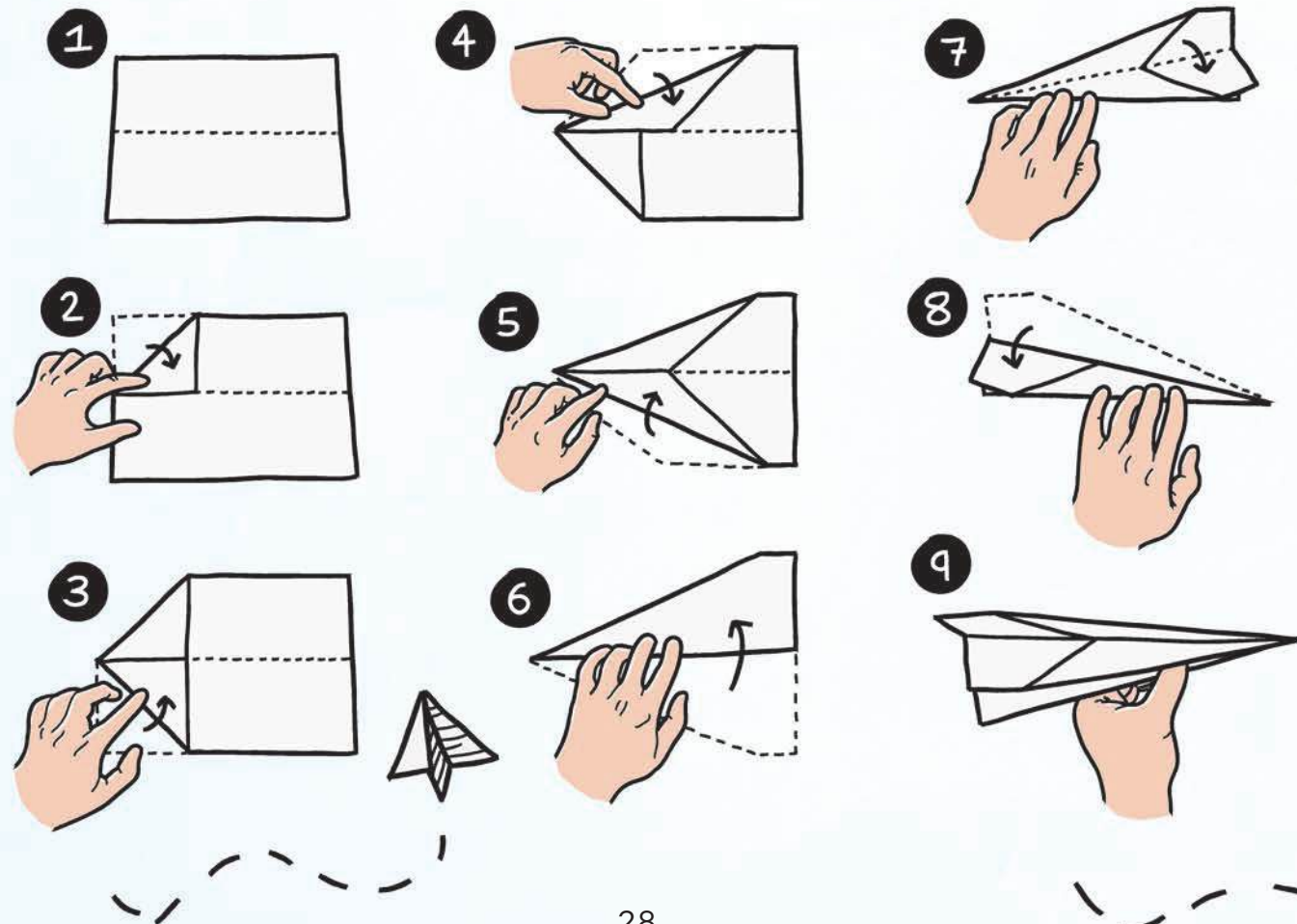
I denne aktivitet skal I folde papirfly af genbrugspapir. Nogle kan måske allerede folde et klassisk papirfly, men hvordan får I flyet til at flyve godt? Kan I også følge en vejledning og folde et andet slags fly? Og hvorfor kan papirflyet overhovedet flyve?

I skal bruge:

- Brugt A4 papir

1) Et klassisk papirfly

- Følg vejledningen herunder til at folde et klassisk papirfly.

28

OBS

I kan finde brugt papir i papirskraldespanden, der er nemlig ingen grund til at bruge helt nyt papir til at lave papirfly.

2) Eksperimentér med jeres fly

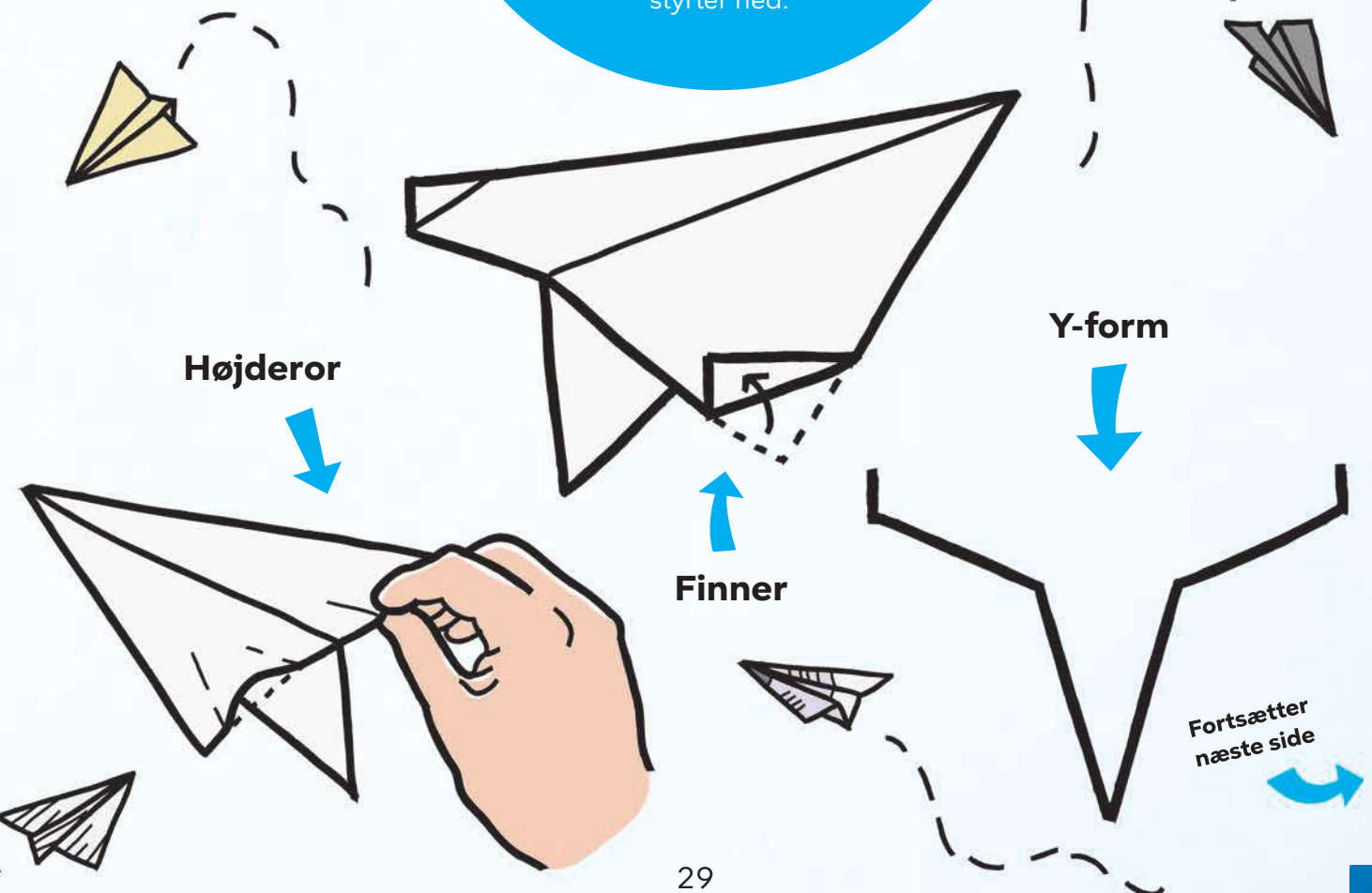
- Flyet flyver måske ikke så godt, så nu skal vi justere det en smule!
- Hvis flyet er for tungt i spidsen og styrter mod jorden, kan I "krølle" det bagerste af flyets vinger (højderoret) en lille smule opad. Der skal ikke særlig meget til! Hvis I krøller det for meget opad, vil flyet styre op i luften og så bakke og falde til jorden, så find et sted midt imellem. Prøv jer frem!
- Hvis flyet er for let i spidsen, kan I sætte en papirklips på spidsen.
- Prøv at folde finner på vingerne. Finnerne gør at flyet bliver mere retningsstabilt (ligesom fjerene forenden af en pil).
- Læg papirflyet, så du ser det forfra. Vingerne skal være symmetriske og de skal bøje en smule opad, så flyet har en Y-form.

OBS

Der er tre vigtige typer af stabilitet i et papirfly

- 1. Pitch-stabilitet.** Kan også kaldes tyngdepunkts-stabilitet. Sørger for at spidsen hverken peger for meget opad eller nedad.
- 2. Retnings-stabilitet.** Sørger for at flyveren ikke drejer til siden og fortsætter i en anden retning.
- 3. Spin-stabilitet.** Sørger for at flyveren ikke flyver i en spiral og styrter ned.

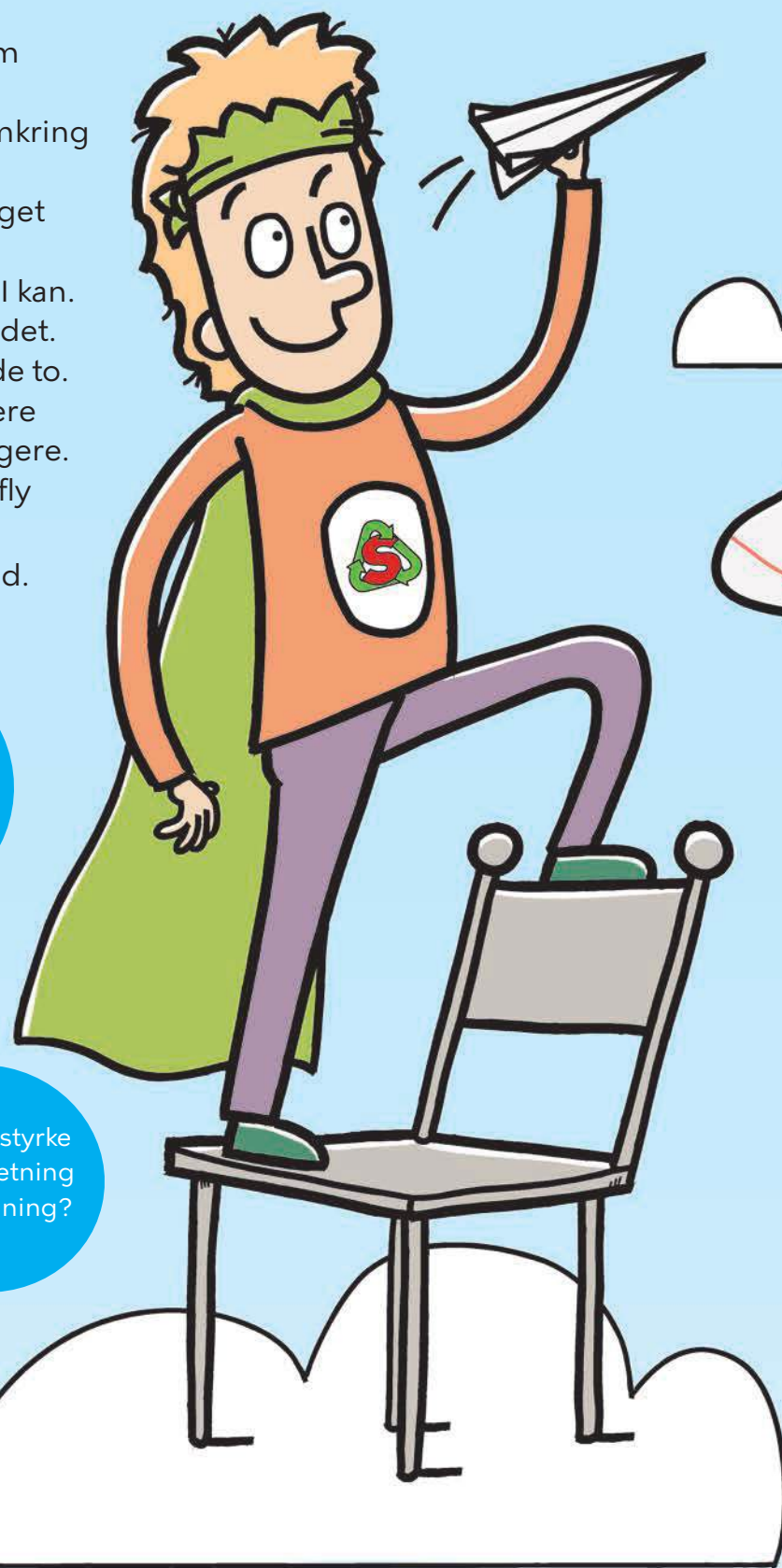
I kan også farvelægge jeres papirfly eller tegne en tegning af dem.

29

3) Kasteteknikker

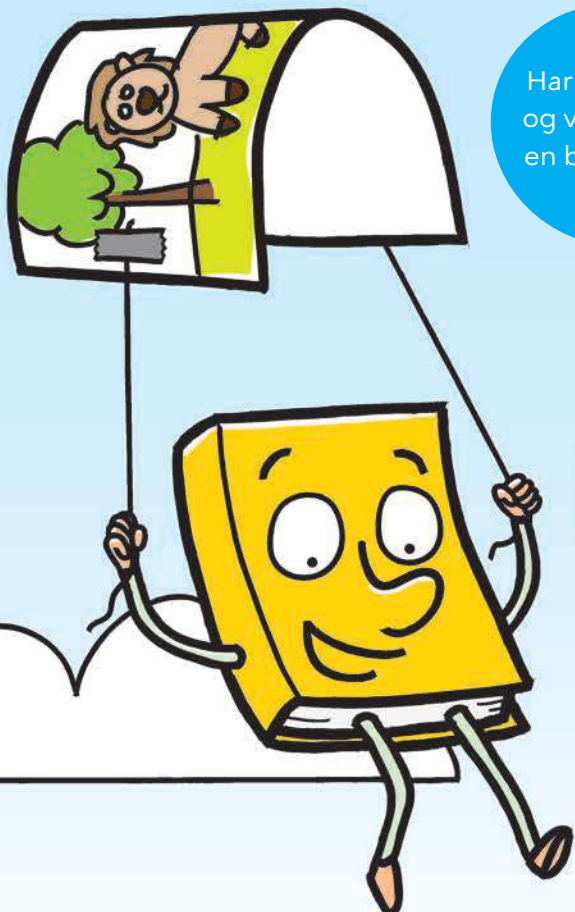
- Øv jer nu i at kaste. Hold flyet mellem tommelfinger og pegefinger og bøj armen, så flyet og hånden starter omkring skulderen.
- Prøv at kaste flyet afsted med så meget kraft I kan.
- Kast nu flyet afsted med så lidt kraft I kan. Her behøver I kun at bruge håndleddet.
- Prøv så med en kraft midt imellem de to.
- Flyet flyver ikke nødvendigvis længere og hurtigere, fordi man kaster kraftigere. Hvordan skal man kaste, for at jeres fly flyver længst?
- Prøv også at kaste en lille smule opad.

Hvordan flyver flyet mon udenfor?

Kommer flyet længere, hvis jeg står på en stol når jeg kaster?

Har vindstyrke og vindretning en betydning?

4) Hvordan flyver et fly?

- Snak om ting der kan flyve – f.eks. fugle, insekter, flyvemaskiner, helikoptere, luftballoner. Snak om hvad der gør, at de forskellige ting kan flyve – f.eks. vinger, motor, varme.
- Se på tegningen med luftstrømme ved flyets vinge. Fortæl børnene at formen på vingen gør, at vinden løfter flyet op. For et papirfly er det nogle af de samme ting, der gør, at det kan flyve, som ved et rigtigt fly.

Over flyets vinge er luftstrømmen hurtig, og der dannes et undertryk. Det løfter flyet op. Under flyets vinge er luftstrømmen langsom, og der bliver skabt et overtryk. Det skubber flyet op. Det kaldes Bernoullis princip.

Hurtig luftstrøm = undertryk

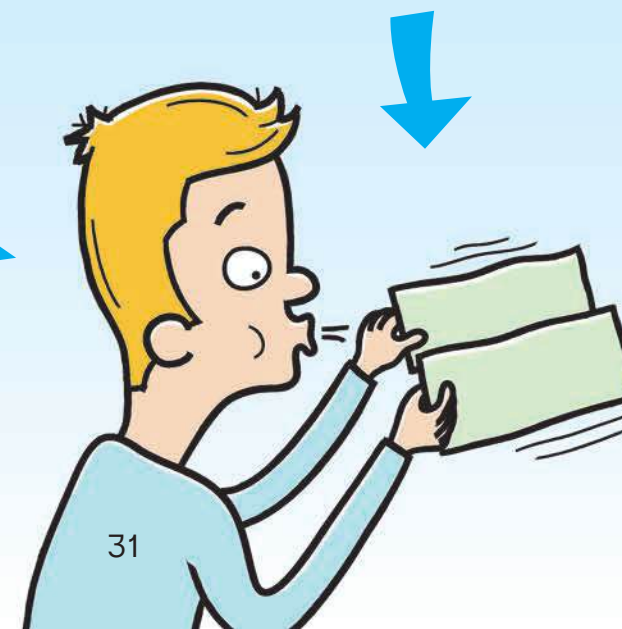
Langsom luftstrøm = overtryk

Tip

Gå på biblioteket eller nettet og find vejledninger til at lave flere papirfly.

Når du puster mellem papirerne, skaber du en hurtig luftstrøm. Det gør, at der bliver dannet et undertryk, og derfor bevæger papirerne sig mod hinanden. Det er det samme, der sker på oversiden af flyets vinge.

- Lav nedenstående forsøg om Bernoullis princip med at puste mellem to parallelle stykker papir. Lad børnene gætte på hvad der sker med papirerne når du puster på dem – bevæger de sig væk fra hinanden eller mod hinanden?

Lav jeres egne forspirings-potter

Når I skal i gang med at forspire, får I brug for en masse potter. Dem kan I selv lave af avispapir. Når planterne, der er forspiret i potterne, skal have mere jord, planter man bare hele potten ud i jorden. Papirspotten fjernes ikke, da den er biologisk nedbrydelig. En fordel ved at plante hele potten er også, at de følsomme rødder ikke skades.

I skal bruge:

Aviser

- Frø
- Jord
- Saks
- Flaske eller dåse med en fordybning i bunden.
- En lille kasse eller balje til at stille potterne i.
- Vandkande
- Træklemmer eller pinde
- Tusch (vandfast)

Tip

Bønner, ærter og solsikker er lette at dyrke, og deres vækst er sjov for børn at følge med i.

Sådan gør I

1) Fold og rul

- Tag en avisside og fold den, så den er cirka 15 x 40 cm.
- Læg flasken på avisen med flaskens bund mod den åbne ende af din strimmel avis-papir, så 4 cm stikker udenfor.
- Rul papiret stramt om flasken.
- Det avis-papir, der stikker ud over flaskens bund, foldes sammen, som når man pakker en gave ind.
- Pres bunden af flasken mod bordet og drej fra side til side.
- Sæt evt. en klemme på samlingen, så potten ikke folder sig ud.

Tip

Når småplanterne har foldet de første blade ud, så begynd at vande i bakken under potterne i stedet for ovenfra. Så søger rødderne ned efter vandet og bliver længere og stærkere og kan derfor klare sig bedre, når de bliver plantet ud.

Tip

Den mængde af jord der skal oven på frøet, svarer ca. til frøets tykkelse.

2) Jord, frø og vand

- Fyld jord i papirspotterne til ca. 1 cm fra kanten, og tryk jorden lidt ned.
- Vand jorden forsigtigt og lad jorden trække lidt, inden I kommer frø i.
- Dæk frøene med lidt jord, og tryk jorden lidt ned. Vand derefter forsigtigt og sæt potten til spiring.
- Skriv på klemmen eller på en pind, hvad der er sået i potten.
- Når planterne er vokset til og skal plantes ud, planter man bare hele molevitten.

Lav sørøverhatte af gamle aviser

En gammel, krøllet avis kan mere end du tror! Ved hjælp af ganske få fold, kan avisen trylles om til en sørøverhat. Og hvis man folder et par fold mere, kan sørøverhatten trylles om til et sørøverskib!

Find sørøverbøger på biblioteket, og leg at I selv er sørøvere.

I skal bruge:

Gamle aviser

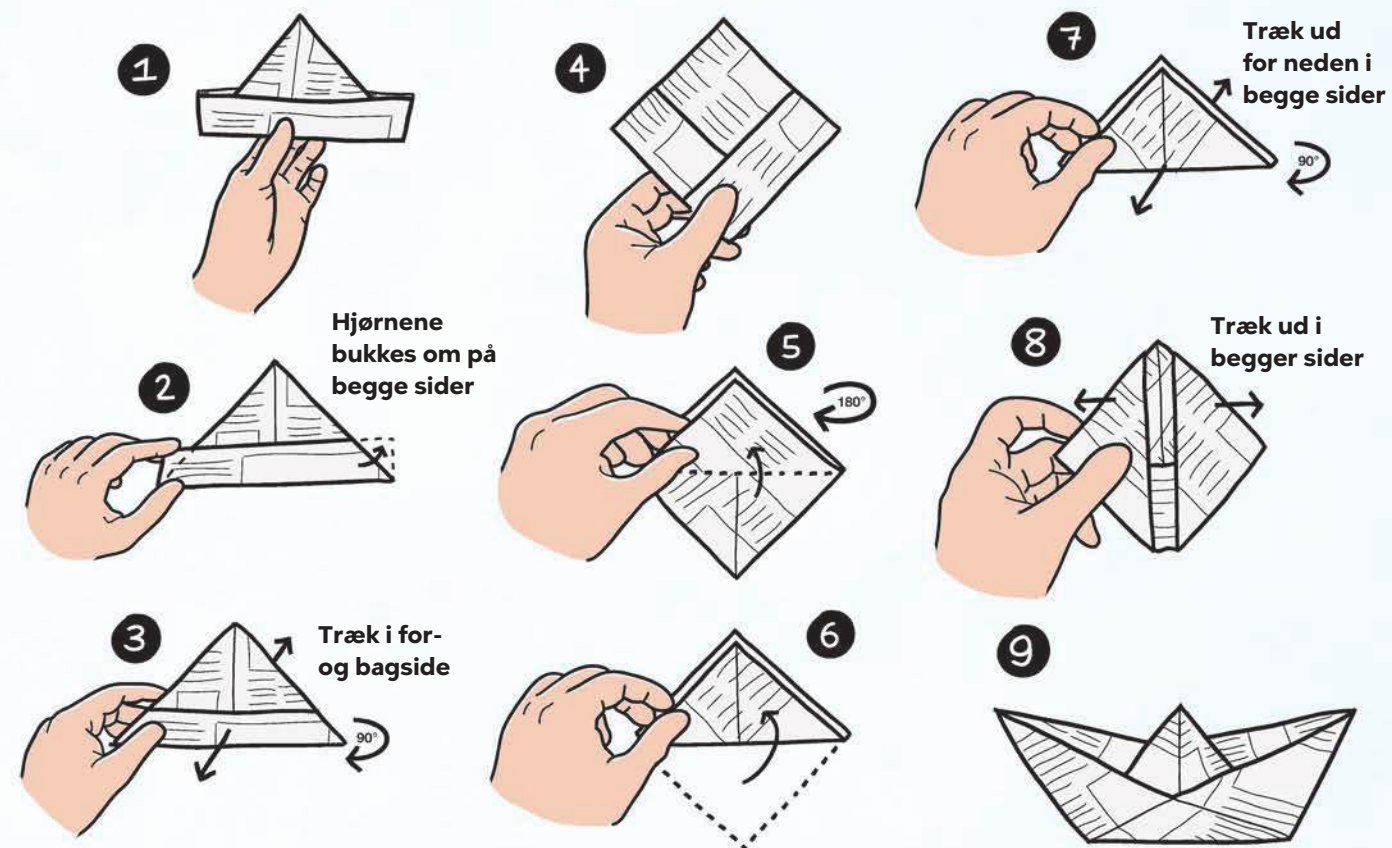
Sådan gør I

1) Saml aviser

- Saml nogle aviser – I behøver ikke så mange, for der kan komme mange sørøverhatte ud af en avis.

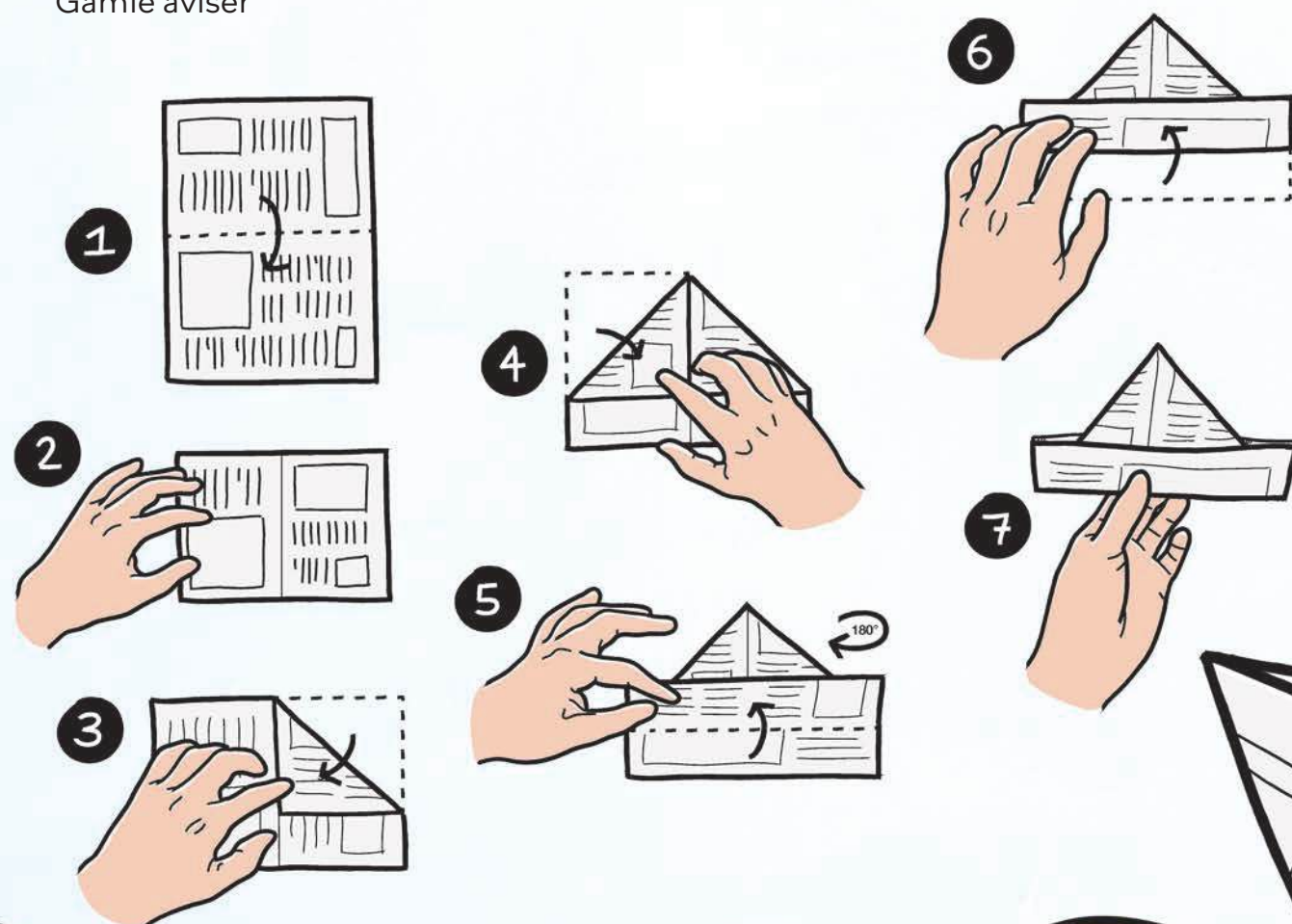
2) En sørøverhat bliver født

- Hvert barn skal have en dobbelt avisside.
- Følg vejledningen herunder.
- Dekorér jeres hat med f.eks. andet papir.

3) En sørøverhat bliver til et sørøverskib

- Hatten kan let laves om til et skib, og tilbage til en hat igen. Men den bliver måske lidt krøllet af det.

Find sørøverbøger på biblioteket, og leg at I selv er sørøvere.

Lav fuglereder, æg og fugle af papir

I denne aktivitet skal I arbejde skulpturelt med genbrugspapir. I kan vælge at arbejde tematisk med fugle, æg og levesteder for fugle og inddrage læreplanstemaet Natur, udeliv og science. Stor tak til Stenurten for design, udførelse og fotos.

I skal bruge:

Kasseret papir

- Makuleringspapir eller papirstrimler
- Skolelim eller limpistol
- Evt. vandbaseret maling

Sådan gør I

1) Reder af papir

- Sno papiret så stramt I kan.
- Byg redens kanter op af det snoede papir og lim det sammen.
- Lav bunden af papirark eller snoet papir, og lim redens kant fast på bunden.
- Mal evt. reden.
- Brug makuleringspapir til redemateriale (mal det evt. inden det puttes i reden).

Tag på tur i jeres nærområde og se efter fuglereder. (lav evt. kikkerter af wc-ruller)

Tag fotos af rederne eller lav tegninger af dem. Brug evt. Barnets Skraldeheltebog (se s. 12-13).

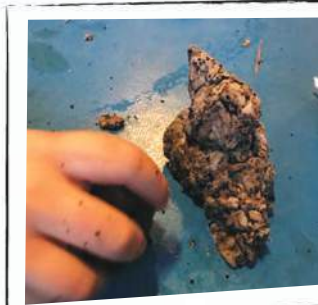
I skal bruge:

- Kasseret papir
- Vand
- Balje
- Evt. tapetklister, der blandes i papirmassen for at gøre den mere stabil.
- Evt. maling
- Evt. fjer

Sådan gør I

2) Æg og fugle af papirmasse

- Riv papiret i små stykker og læg det i blød dagen før I skal bruge det.
- Dagen efter røres der rundt i papirmassen.
- Tag en håndfuld papirmasse og klem noget af vandet ud og form den til æg og fugle.
- Når æg og fugle er tørre, kan de dekoreres.

Hvis I finder en forladt rede, kan I tage den med hjem og kigge nærmere på den. Vær opmærksom på at der kan være fuglelopper i reden. Put reden i en lukket plastikpose og lad den stå indenfor i to uger, så dør lopperne. Har I adgang til fuglekasser, kan de med fordel tømmes uden for ynglesæsonen, så der er plads til, at fuglene kan bygge nye reder.

Tip

På de viste fotos af æg og fugle er der ikke brugt tapetklister. Ønsker I en mere stabil masse, æltes de fugtige klumper sammen med tapetklister inden de formes.

Med fokus på Natur, udeliv og science kan I tale om, hvad et æg egentligt er: Hvad består det af? Er der forskel på farve, form og størrelse? Er det kun fugle, der lægger æg?

Lav sjove monstertegninger

På ét sekund bliver den søde kanin til monsterkaninen!
Med to fold i papiret kan I lave mange overraskende tegninger.

I skal bruge:

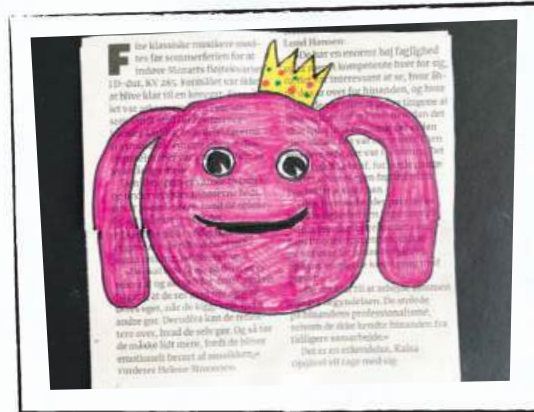
- Genbrugspapir/avis
- Tuscher

Sådan gør I

1) Papiret foldes

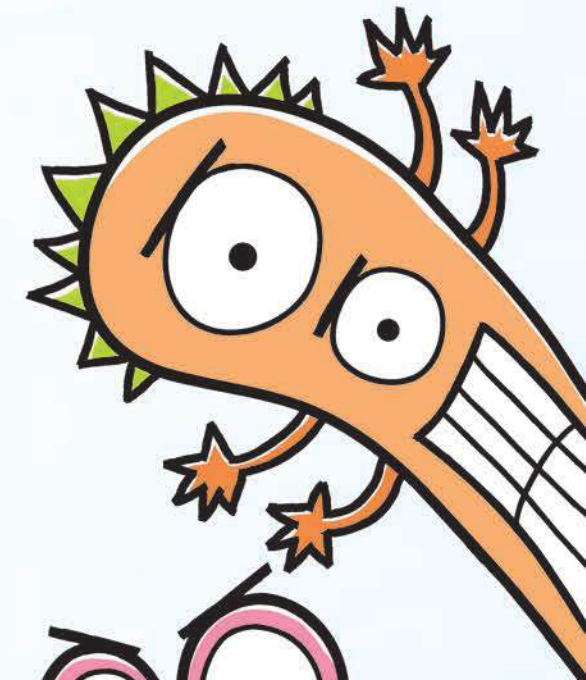
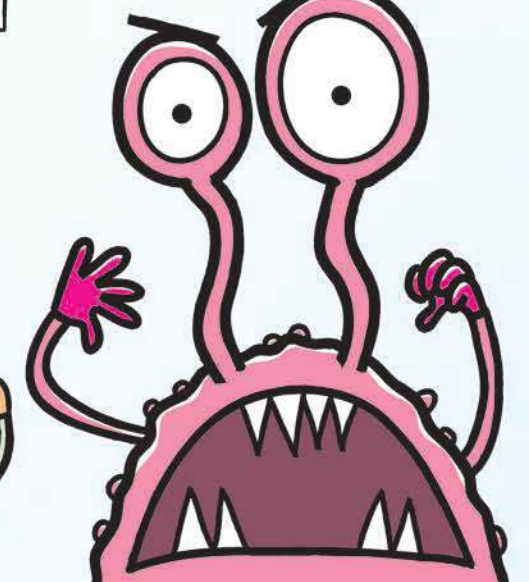
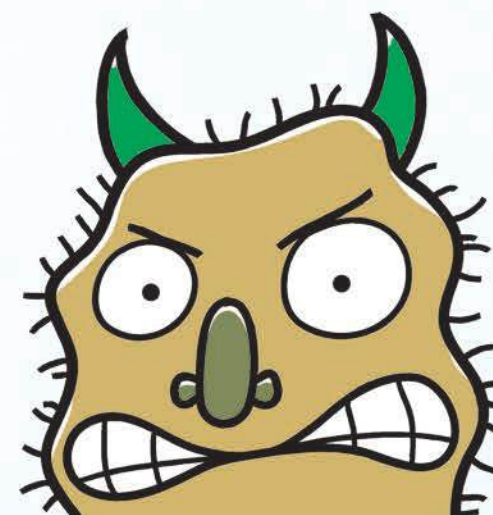
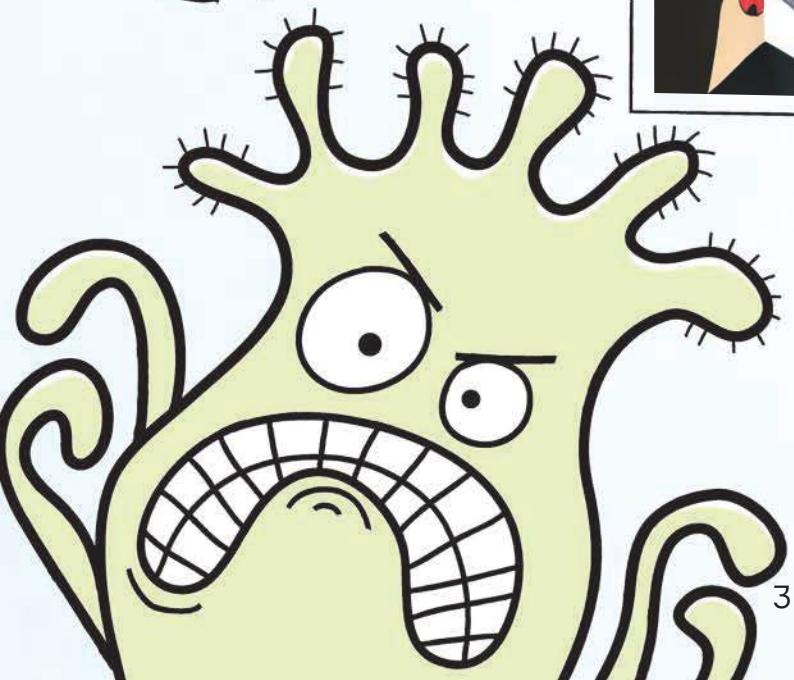
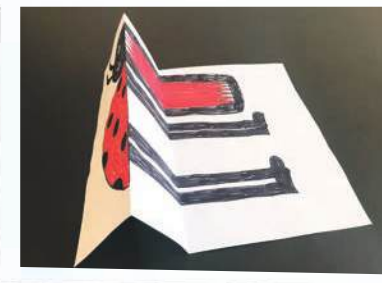
- Fold et papir på midten fra den lange ende.
- Fold derefter den øverste halvdel op, så den dækker det foldede papir (se billederne).

I kan også lave andre monstertegninger

2) Engel eller djævel

- Tegn omridset af et ansigt på jeres papir. Munden skal være dér, hvor det øverste lag papir er bukket.
- Åben derefter papiret og fortsæt tegningen ved at tegne streger fra den ene halvdel af ansigtet til den anden.
- Lav en stor mund med hugtænder, der går hele vejen fra den ene ende af ansigtet til den anden.
- Udfyld det langtrukne ansigt med farve.
- Nu har I et glad ansigt, når papiret er foldet, og et monster når I folder papiret ud.

Lav en gammel bog om til et pindsvin

I denne aktivitet skal I lave kunst af gamle bøger.

I skal bruge:

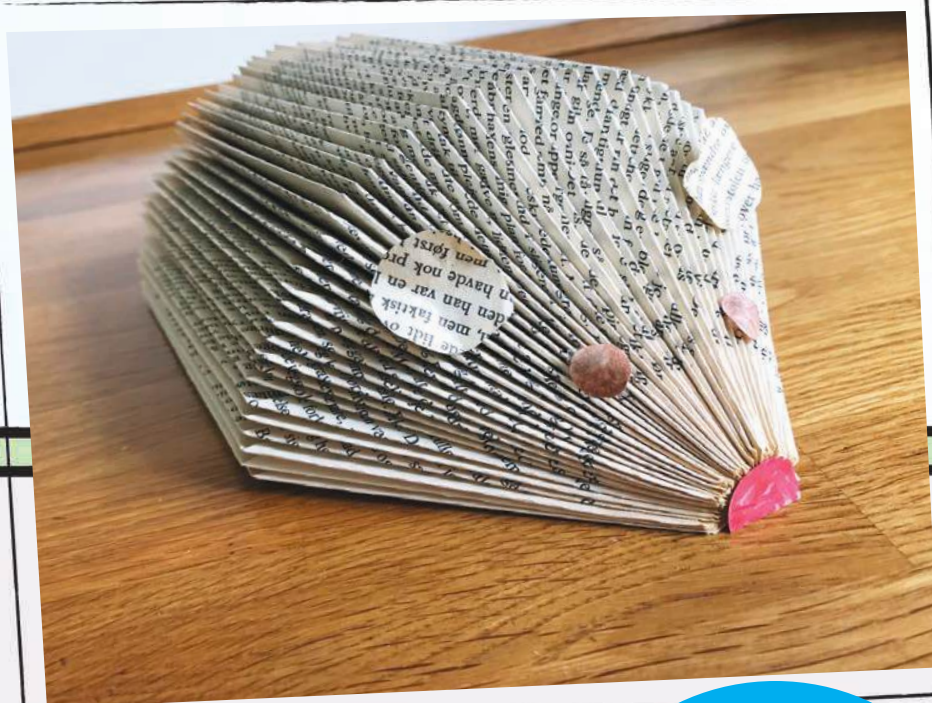
- Gamle bøger
- Tålmodighed
- Saks
- Lim
- Tuscher

Sådan gør I

1) Genbrugsstationen

- Tag på tur til genbrugsstationen eller et andet sted med gamle bøger.
- Lad hvert barn finde en gammel bog på ca. 100 sider. Den må gerne være laset.

Tip

Det kan være en lang proces at lave en bog om til et pindsvin. Start på jeres bog-pindsvin i dag, og læg bøgerne et sted, hvor børnene selv kan tage dem frem, når de har lyst til at arbejde videre.

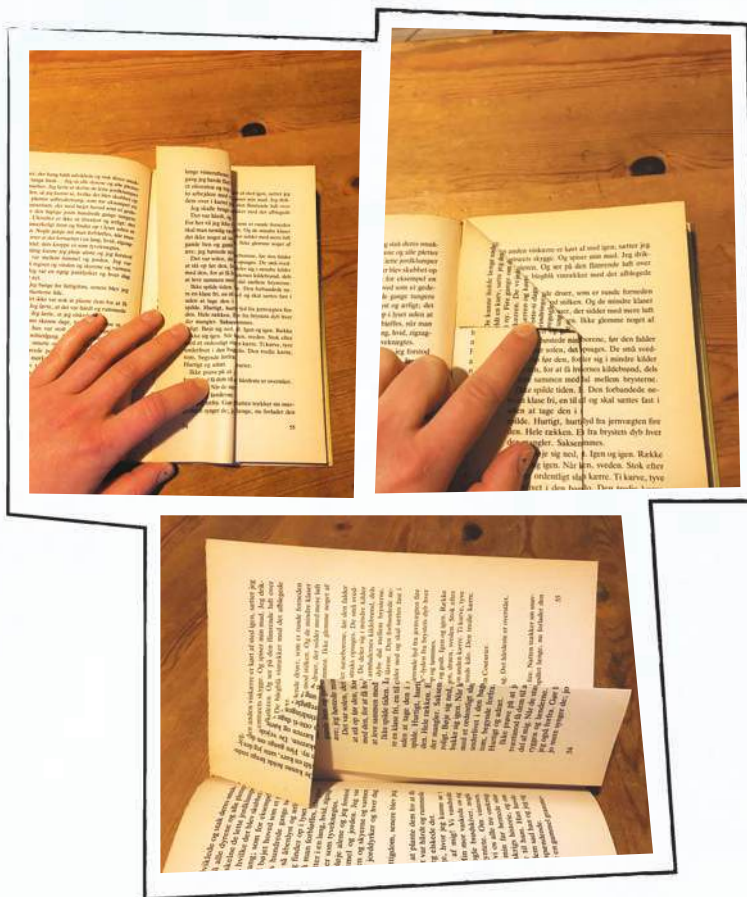
Fortsætter
næste side

2) Bog eller pindsvin

- Læg bogen på et bord foran jer.
- Åben bogen og slå op på en af de midterste sider – hvis bogen er tyk, behøver I nemlig kun folde de midterste sider.
- Fold siden som på billederne.

Fold siden ind mod midten af bogen, men ikke helt ind til midten. Find et sted at folde siden, hvor man let kan se, hvor den skal foldes til – f.eks. der hvor bogstaverne begynder.

Man kan lave mange andre ting ved at folde gamle bøger. Brug jeres fantasi, eller find billeder og vejledninger på nettet ved at søge på "bogfoldning".

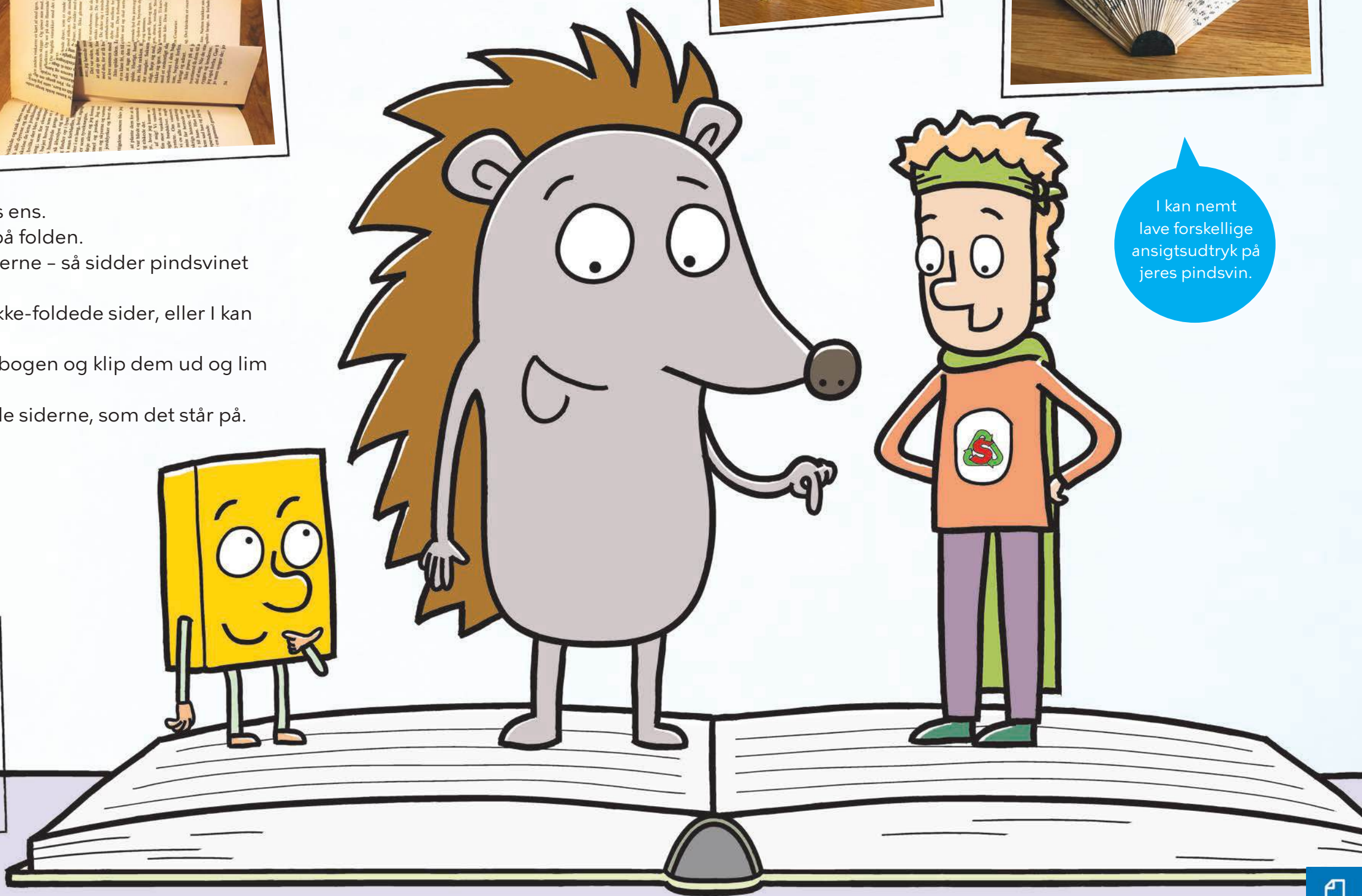

- Fortsæt med næste side. Alle siderne skal foldes ens.
- Det bliver flottest, hvis man laver en skarp kant på folden.
- Hvis bogen er tyk, behøver I ikke at folde alle siderne – så sidder pindsvinet bare på et underlag af en bog.
- I kan enten afmontere omslaget og eventuelle ikke-foldede sider, eller I kan lade pindsvinet sidde i bogen.
- Tegn to øjne, en snude og to ører på en side fra bogen og klip dem ud og lim dem fast på jeres pindsvin.
- Når I har foldet pindsvinet færdigt, kan I evt. male siderne, som det står på.

Efter få sider begynder pindsvinet at tage form.

I kan nemt lave forskellige ansigtsudtryk på jeres pindsvin.

Skraldehelte-kravlenisser

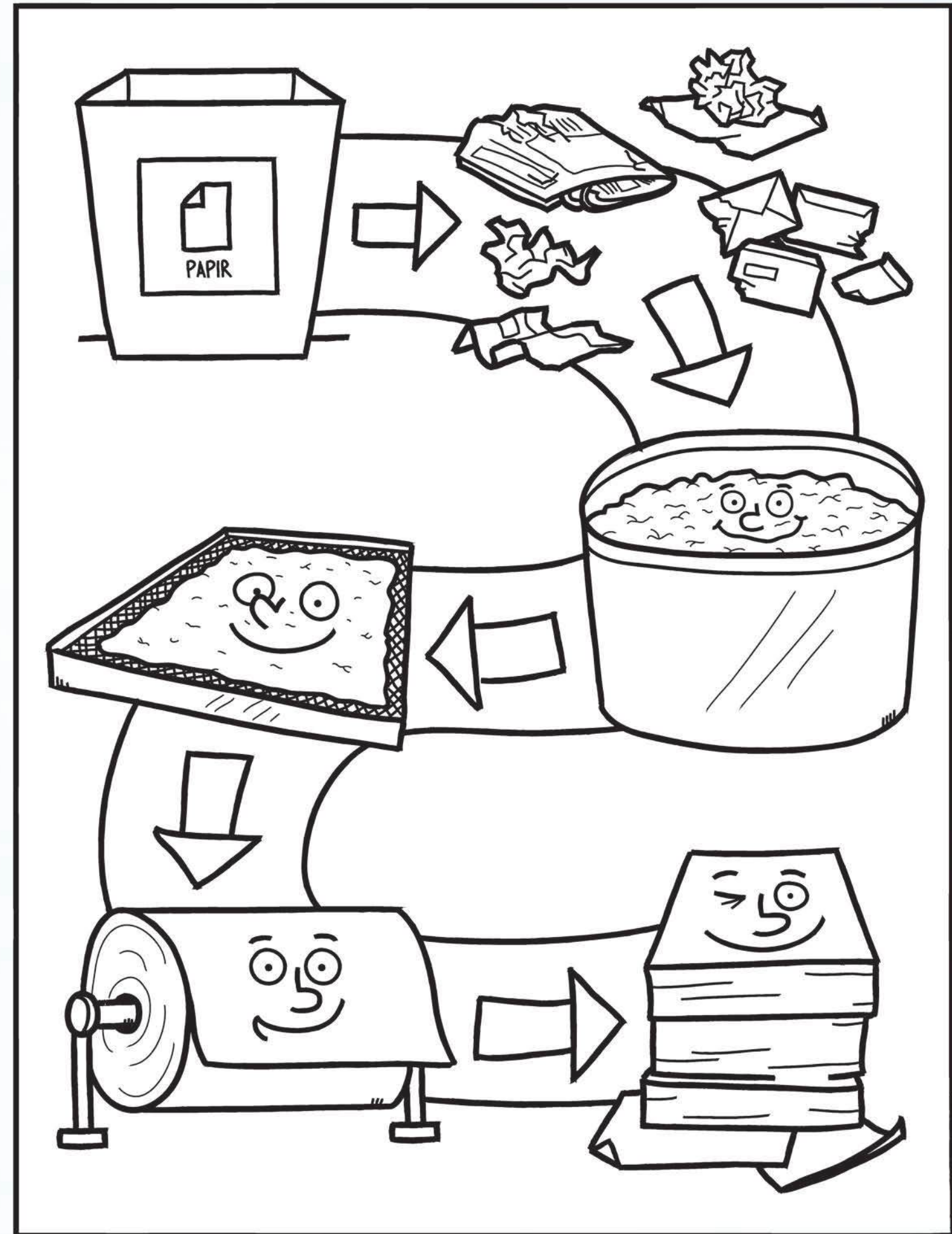
Kopiside

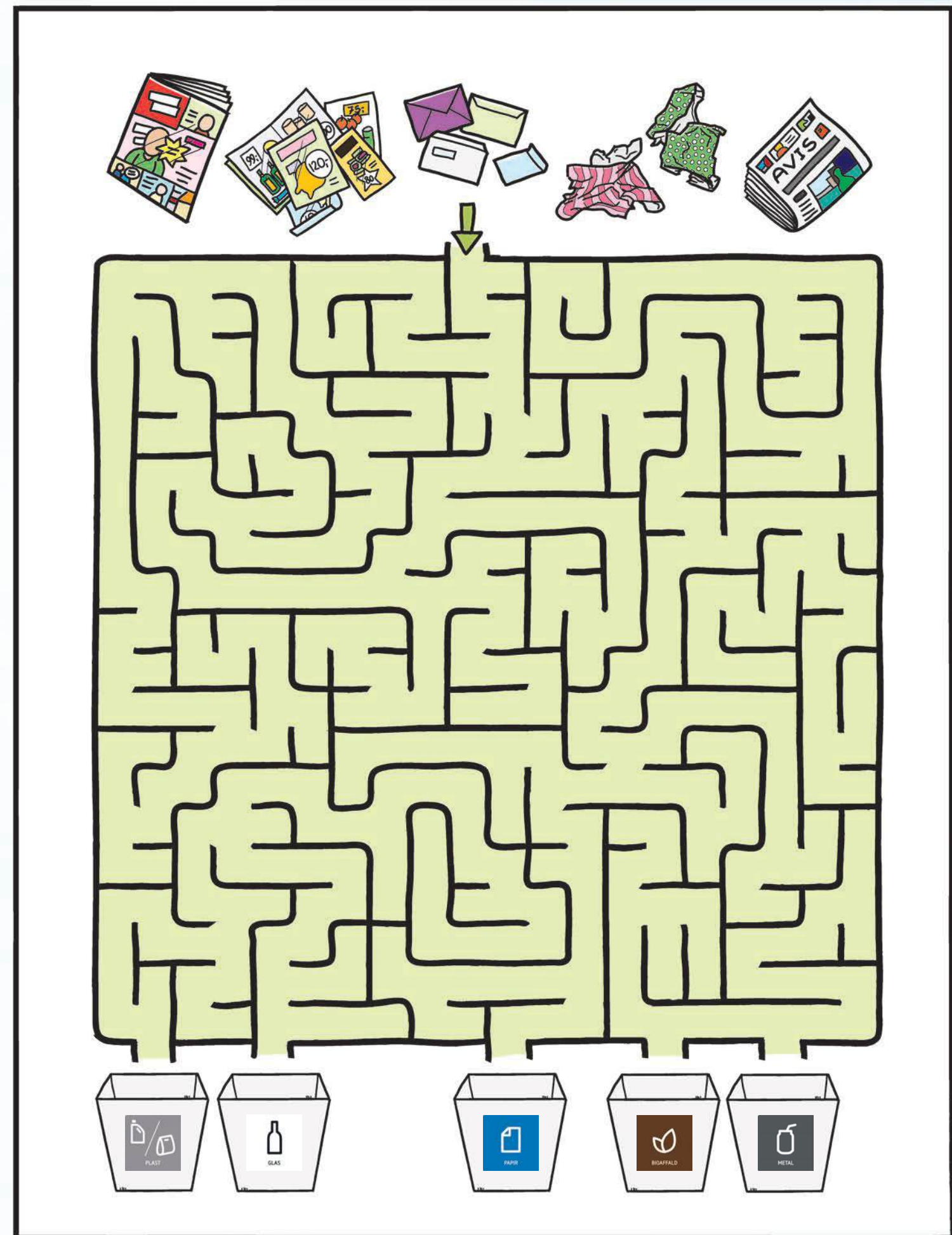
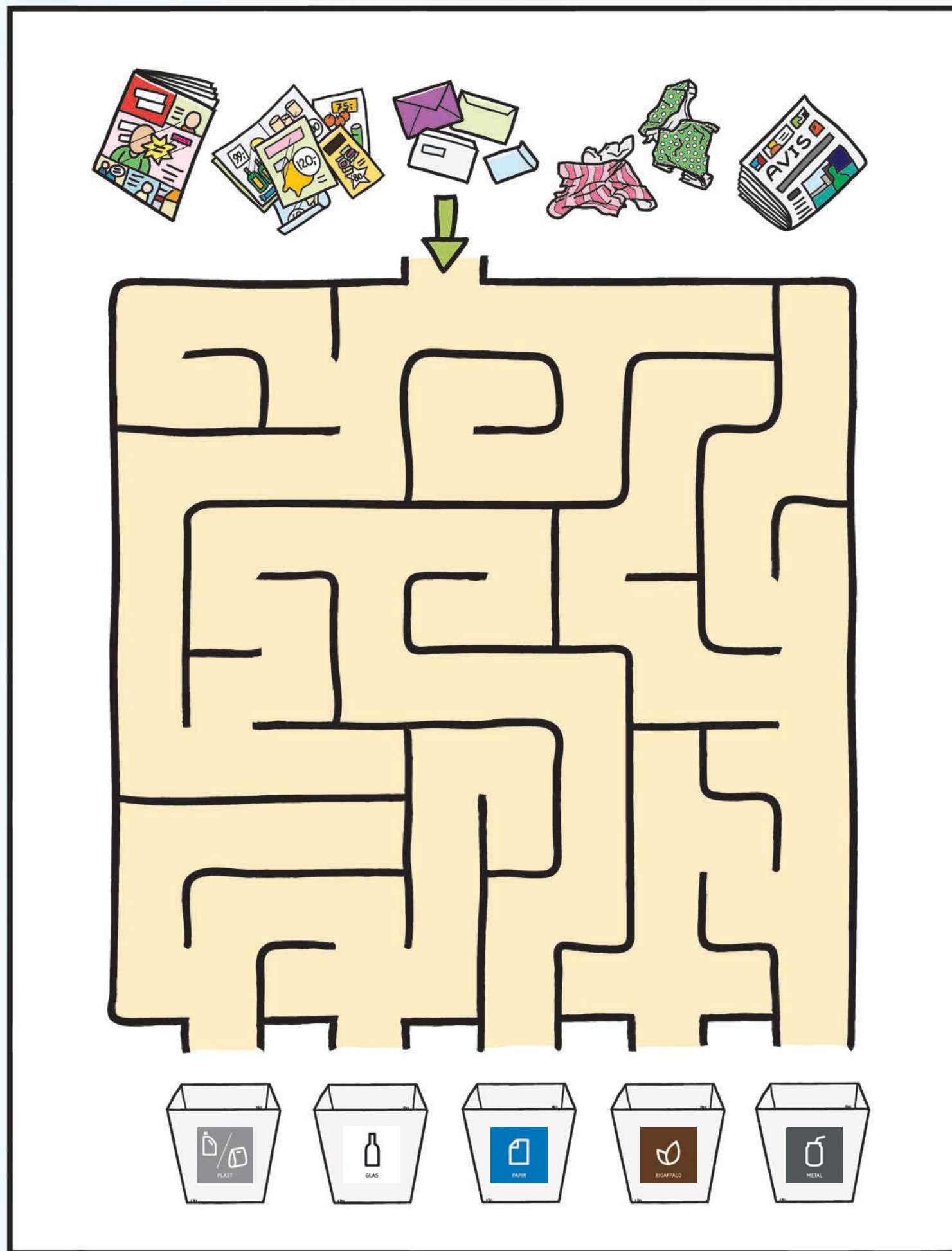
Tegn selv flere skraldehelte-kravlenisser på genbrugspapir – kan I regne ud, hvor papirslipperne skal sidde, for at de kan kravle?

Kopiside

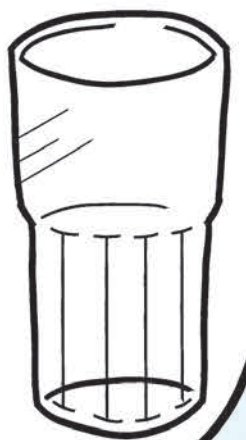
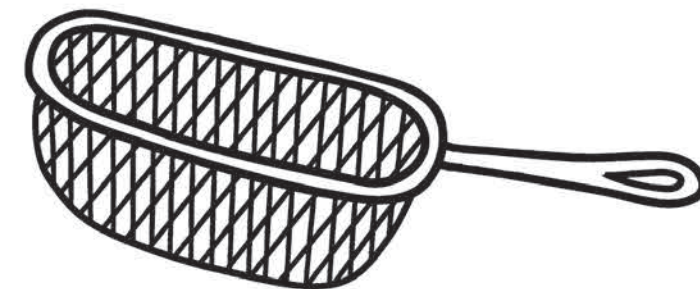
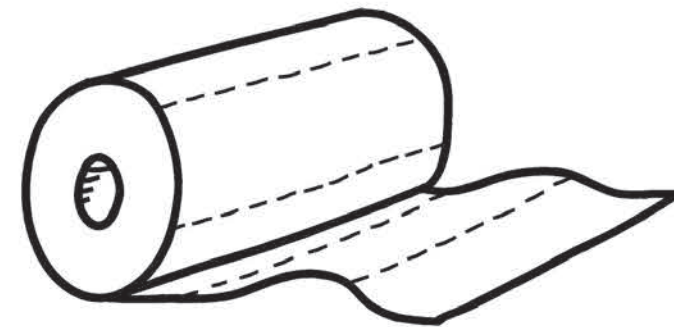
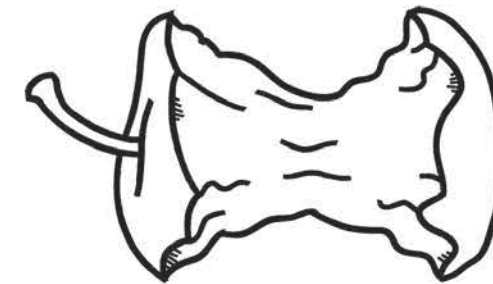
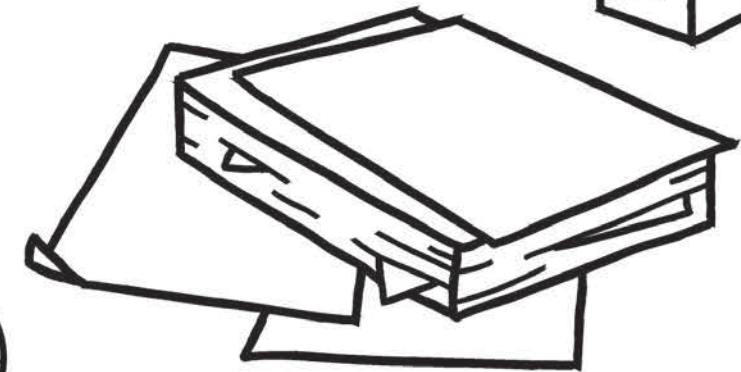
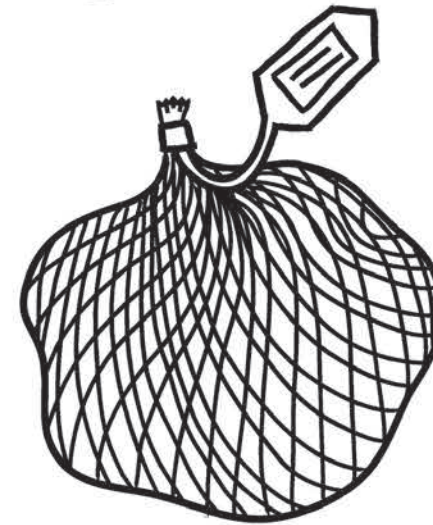
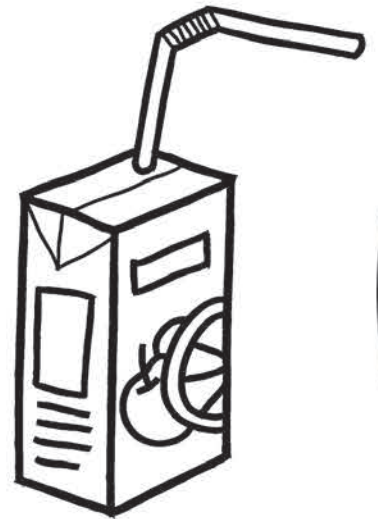
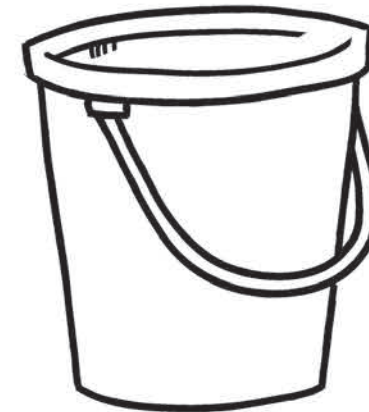
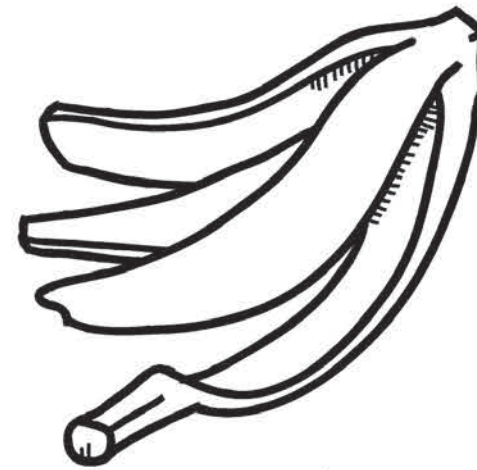
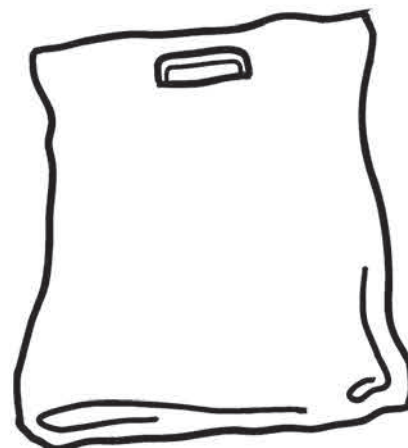
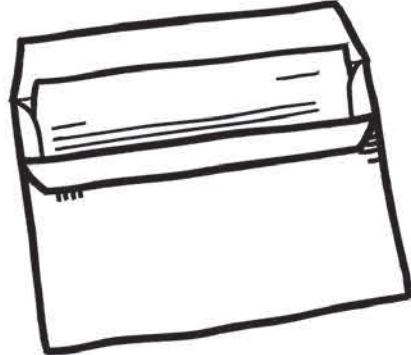
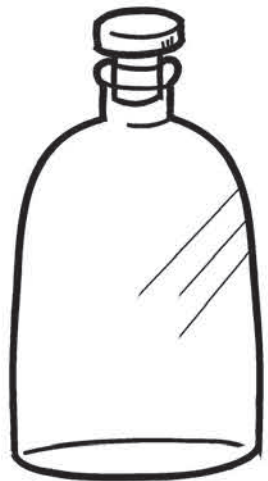
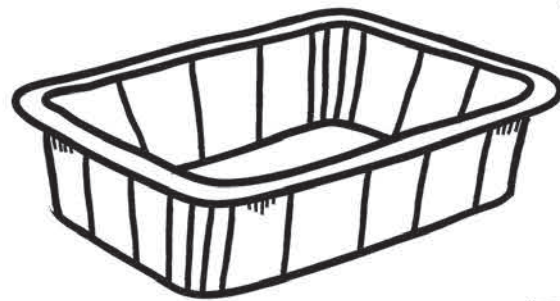
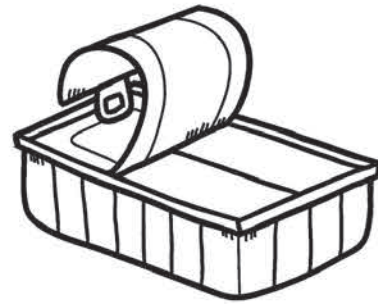

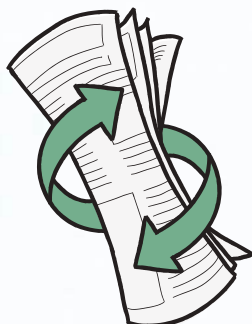
Find papiraffaldet

Kopiside

Kopiside

Mission Papiraffald!

Dette hæfte er en del af Skraldeheltens Store Skraldebog.

Ved at lave aktiviteterne i dette hæfte, får I erfaring med: at genkende papirprodukter, hvordan man sorterer papiraffald, hvad papir er lavet af, og hvordan det kan genanvendes.

Start med at læse kapitlet "Mission papiraffald" højt for børnene som introduktion til emnet om papiraffald. Husk at læse første kapitel af historien i introduktionshæftet først.

Hæftet kan downloades på www.groen.kk.dk under Skraldehelten.

Kontakt Skraldehelten på skraldehelten@kk.dk

skraldehelten@kk.dk